

Μνημείο πεσόντων της Μονάδας

Αεροδρόμιο Ακτίου ΜΟΝΑΔΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ- FOB AKTION

Στη σειρά άρθρων μας «Πολεμώντας τη λήθη» βρεθήκαμε στο Αεροδρόμιο Ακτίου, όπου το πρώην Αεροπορικό Απόσπασμα που έδρευε εκεί είναι η μοναδική ίσως Μονάδα της ΠΑ με σύνθετο ελληνικό/ιταλικό όνομα: Μονάδα Υποστήριξης FOB Aktion.

Κείμενο-φωτογραφίες: Θέμης Βρανάς, Σωτήρης Καρτέρης και Δημήτρης Σιόλης

Η ιδιαιτερότητα αυτή οφείλεται στον σημαντικό ρόλο στην υποστήριξη της προκεχωρημένης βάσης επιχειρήσεων-FOB (Forward Operating Base) των αεροσκαφών έγκαιρης προειδοποίησης E-3A του NATO, που έχουν ως έδρα τους το Geilenkirchen στη Γερμανία, αλλά χρησιμοποιούν σε μόνιμη βάση εγκαταστάσεις εντός του τομέα της ΠΑ στο Αεροδρόμιο Ακτίου. Κάνοντας μια αναγκαία παρένθεση, επισημαίνουμε ότι το FOB Aktion είναι μια από τις τέσσερις προκεχωρημένες βάσεις των NATOικών AWACS, με τις υπόλοιπες να είναι οι FOB Oerland (Νορβηγία), FOB Trapani (Ιταλία) και FOB İkonio (Κορυμ, Τουρκία).

Υφίσταται τυπικά από τις 3 Δεκεμβρίου 1984, αν και τα έργα επέκτασης

του αεροδρόμου προοιωνίζονται για τη διασφάλιση των επιχειρήσεων των E-3A άρχισαν από τους πρώτους μήνες του 1983. Η πρώτη προσγείωση AWACS στο FOB Aktion πραγματοποιήθηκε τον Μάρτιο του 1986. Ικνηλατώντας την προηγούμενη ιστορία της, από το 1958 που άρχισε να κατασκευάζεται, η Μονάδα άλλαξε αρκετά ονόματα: Αεροπορικό Απόσπασμα Πρέβεζας το 1960, 131^η Σμηναρχία Μάχης το 1974, Αεροπορικό Απόσπασμα Ακτίου το 2015 και Μονάδα Υποστήριξης FOB Aktion το 2018. Από την άλλη, Επιχειρησιακά και διοικητικά στη Μονάδα του Ακτίου υπάγονταν το Αεροπορικό Απόσπασμα Ιωαννίνων (από το 1980 μέχρι τη μετέωσή του σε Μετεωρολογικό Σταθμό την περίοδο 2010-2011) και το Αεροπορικό Φυλάκιο Αγρινίου (από το 2014

Μεγαλύτερη F-84F «53-6689», πρώην KLu P-174 (Βασιλική Ολλανδική Αεροπορία)

μέχρι το 2018, όταν τέθηκε υπό τον έλεγχο της 116ΠΜ).

Τα μοναδικά μαχητικά αεροσκάφη της ΠΑ που επιχειρούσαν για ένα μικρό χρονικό διάστημα από τις εγκαταστάσεις της τότε 131^{ης} Σμνηρχίας Μάχης ήταν τα F-84F κλιμακίου της 344ΜΔ/Β που μεταστάθμευσαν στο Άκτιο από την 110ΠΜ κατά τα γεγονότα του Ιουλίου του 1974 φέροντας την ονομασία 344.1ΜΔ/Β.

Έκτοτε, μόνο ένα επιχειρησιακό μέσο της Πολεμικής μας Αεροπορίας εδρεύει μόνιμα στο Άκτιο, το αεροναυαγιοσωτικό (Α/Ν) ελικόπτερο ΑΒ.205Α της 358ΜΕΔ για άμεση ανάληψη αποστολών έρευνας και διάσωσης σε έναν ευρύ τομέα ευθύνης στο Ιόνιο και τη Βορειοδυτική Ελλάδα.

Από τον Μάιο του 2019 ενεργοποιήθηκε στη ΜΥ/ΦΔΒ Ακτίον βάση Αεροδιακομιδών του ΕΚΑΒ στελεχωμένη με ιπτάμενο προσωπικό της ΠΑ. Μέχρι την επαναδιάθεση των εξειδικευμένων για τον ρόλο αυτό Α109 Power, αποστολές αεροδιακομιδών θα αναλαμβάνουν τα ΑΒ.212 (το πρώην ελικόπτερο VIP) της 358ΜΕΔ.

Τα πρώτα αεροπλάνα που φιλοξένησε το Αεροπορικό Απόσπασμα Πρέβεζας ήταν τα αποσυρόμενα την περίοδο 1967-1968 **North American F-86D Sabre Dog**, προερχόμενα από την 112ΠΜ και πιο συγκεκριμένα από την 337ΜΠΚ, το Σμή-

νος Συντήρησης F-86D και το 821ΣΠΚ (για περισσότερες λεπτομέρειες, περιοδικό *Π&Δ ΙΣΤΟΡΙΑ*, Τεύχος 1).

Τον Φεβρουάριο του 1997 σε επίσκεψη της Π&Δ στην 131^η Σμνηρχία Μάχης εντοπίστηκαν τα F-86D «51-6149», «51-6206», «51-8297», «51-8298» και «51-8366». Όλα τους βρίσκονταν σε άσχημη κατάσταση με υποκορύφωμα το καμένο «51-6149».

Παρά την επισήμανση τότε (Π&Δ 7-8/1997) ότι με ορθή και συντονισμένη αξιοποίηση εξαρτημάτων των πέντε F-86D του Ακτίου και των δύο ομοιότυπων αεροσκαφών της 132ΣΜ στο Αγρίνιο θα μπορούσε να προκύψει τουλάχιστον ένα (εξωτερικά) πλήρες αεροσκάφος για την

F-84F «53-7175»

ΙΣΤΟΡΙΑ | Ακτίο, εκτός ενεργείας αεροσκάφη

Μεγαλύτερη F-84F «52-6540». Πραγματοποίησε την τελευταία του πτήση (110ΠΜ-131ΣΜ) στις 12/8/1983.

337^η Μοίρα ή την 343^η Μοίρα, η μόνη κίνηση που έγινε ήταν η μεταφορά και συντήρηση του κάθετου σταθερού του «51-8366» στην 337^η Μοίρα/110ΠΜ (σε έκθεση στην καντίνα της Μοίρας τουλάχιστον από τον Αύγουστο του 2003).

Σε επίσκεψή μας το 2010 στην 131ΣΜ διαπιστώσαμε ότι η κατάσταση των αεροσκαφών είχε χειροτερεύσει δραματικά, με μόνο το «51-8366» να διακρίνεται πάνω σε ικρίωμα για χρήση σε ασκήσεις πυρόσβεσης. Το «51-8298» είχε ήδη μεταφερθεί

F-84F «52-6824», πρώην Luftwaffe «DD-331»

από τον Δεκέμβριο του 2004 για ασκήσεις πυρόσβεσης στην 132ΣΜ, ενώ μετά βίας φαίνονταν μέσα στην οργιώδη βλάστηση από ακακίες και βάτα τα «51-6206» και «51-8297». Το καμένο «51-6149» θεωρήθηκε «εξαφανισμένο», κάτι που αποδείχθηκε λανθασμένη εκτίμηση... έπειτα από οκτώ χρόνια, όταν τον Νοέμβριο του 2018 καθαρίστηκε πλήρως η περιοχή και για πρώτη φορά ξαναφάνηκαν ολόκληρα τα F-86D μαζί με το F-84F «52-6824»!

Το 1983 αποσύρονται από τη δύναμη της ΠΑ τα Republic F-84F Thunderstreak και αποφασίζεται η απόθεσή τους στην 131^η Σμηναρχία Μάχης. Μέχρι τον Αύγουστο του 1983 τουλάχιστον τριάντα F-84F πραγματοποίησαν τη στερνή τους προσγείωση στο Άκτιο, με τελευταία τετράδα τα «52-6904», «52-6941», «53-6689» και «53-6741» στις 30 Αυγούστου 1983.

Τη δεκαετία του 90 τουλάχιστον πέντε F-84F διατίθενται προς έκθεση σε Μονάδες της ΠΑ ή άλλους φορείς (το «53-6756» στη Φλώρινα, το «53-6741» στα Ιωάννινα, το «52-6914» στην Ι.Π. Μεσολογίου, το «53-7230» στην 116ΠΜ και το «52-6831» στην 111ΠΜ), ενώ τον Αύγουστο του 1996 είκοσι οκτώ F-84F εκποιούνται ως ανακυκλώσιμο μετάλλο.

Έτσι σήμερα στο Άκτιο βρίσκονται μόνο τέσσερα F-84F, ένα εκ των οποίων σε έκθεση στην κεντρική πύλη της Μονάδας («53-6689») και ένα στο ΚΕΔΑ (Κέντρο Ετοιμότητας-Διασποράς Αεροπορίας) Ακτίου («52-6540»). Τα άλλα δύο αεροσκάφη βρίσκονται σε πολύ άσχημη κατάσταση, το ένα («53-7175») προοριζόμενο για χρήση σε ασκήσεις πυρόσβεσης και το άλλο («52-6824») ανάμεσα στα προαναφερθέντα F-86D.

Εκτός των παραπάνω, στο Άκτιο βρίσκονται δύο ακόμη σημαντικά αεροσκάφη που έχουν αποσυρθεί από τη δύναμη της ΠΑ: το Mirage F.1CG «131» και το RF-4E Phantom II «69-7508».

Το Mirage F.1 προσγειώθηκε στην 131ΣΜ το 2002 προφανώς για να

αποτελέσει έκθεμα της ταυτίριθμης Σμηναρχίας κατά τον εορτασμό της Πολεμικής Αεροπορίας. Το μόνο σχετικό στοιχείο που έχουμε είναι η ημερομηνία 27/12/2002, η οποία είναι είτε η έγκριση της παραχώρησης του αεροσκάφους ή, το πιθανότερο, η ημερομηνία που τέθηκε και επίσημα εκτός ενεργείας. Είναι πραγματικά παράδοξο το γεγονός ότι το συγκεκριμένο αεροσκάφος παρέμεινε για έξι ολόκληρα χρόνια στην αφάνεια, αφού παρατηρήθηκε για πρώτη φορά στο Άκτιο κατά τον εορτασμό της Πολεμικής Αεροπορίας τον Νοέμβριο του 2008! Δίπλα στο Mirage εκτίθεται ένα εκτινασόμενο κάθισμα Martin Baker Mk.GQ7(A), το οποίο προέρχεται από F/TF/RF-104G Starfighter του Αεροπορικού Φυλακίου Αγρινίου.

Ένα δεύτερο «δώρο εξ ουρανού» έλαβε η 131ΣΜ μία δεκαετία αργότερα, όταν στις **28 Φεβρουαρίου 2012** προσγειώθηκε αναγκαστικά στο Άκτιο το RF-4E «69-7508» λόγω σοβαρών προβλημάτων που εκδηλώθηκαν κατά τη διάρκεια εκπαιδευτικής πτήσης στην περιοχή ανάμεσα στους Παξούς και τη Λευκάδα. Χαρακτηριστικό της σφοδρότητας του περιστατικού ήταν το γεγονός ότι αποκοιλήθηκαν βίαια οι δύο κενές εξωτερικές δεξαμενές του. Το αεροσκάφος κρίθηκε ΠΟΕ (Πέραν Οικονομικής Επισκευής) και έκτοτε παραμένει σε άριστη εξωτερική κατάσταση σε καταφύγιο HAS (Hardened Aircraft Shelter) έχοντας αποκτήσει ένα νέο ζευγάρι εξωτερικών δεξαμενών καυσίμου.

Εκτός από τα αεροσκάφη στις εγκαταστάσεις της ΜΥ/FOB Aktion σώζονται ακόμη τουλάχιστον τρία αντιαεροπορικά πυροβόλα BOFORS των 40 mm. Στον χώρο του Μνημείου Πεσόντων εκτίθενται δύο διδύμα πυροβόλα Browning 0,50 ιντσών, όπλα που έφεραν τα F-84F Thunderstreak και μετά την απόσυρση των αεροσκαφών αφαιρέθηκαν και μετατράπηκαν σε αντιαεροπορικά!

Έχοντας καταγράψει το σύνολο των ιστορικών αεροσκαφών της ΜΥ/FOB Aktion, θα θέλαμε να μοιραστούμε κάποιες σκέψεις μας σχετικά με το τι μέλλει γενέσθαι με αυτά που βρίσκονται σε πολύ άσχημη κατάσταση, δηλαδή το σύνολο των North American F-86D Sabre Dog. Το Άκτιο φιλοξενεί τον μεγαλύτερο αριθμό F-86D πανελλαδικά, αλλά η πολύ άσχημη κατάστασή τους δεν αφήνει ιδιαίτερα περιθώρια για

F-86D «51-8366». Όλα τα Sabre Dog διαθέτουν τα εκτινασσόμενα καθίσματά τους.

F-86D «51-6149» με καμένη την οπίσθια άτρακτο. Διακρίνεται καθαρά ο αεροκινητήρας General Electric J47-GE-17.

την ανακατασκευή κάποιου από αυτά σε επίπεδο στατικής έκθεσης. Αυτό όμως που μπορεί να γίνει είναι η αποψίλωσή τους από εξαρτήματα που θα μπορούσαν να βοηθήσουν στην αποκατάσταση κάποιου άλλου ομοίωτου αεροσκάφους. Πτέρυγες, ηνδάλια ύψους-βάθους, σύστημα προσγείωσης, εκτινασσόμενο κάθισμα είναι μερικά μόνο από τα εξαρτήματα που αυτή τη στιγμή μπορούν να βρεθούν σε αποδεκτή κατάσταση στα αεροσκάφη του Ακτίου και να αποτελέσουν δεξαμενή ανταλλακτικών για την απρόσκοπτη και σχετικά ανέξοδη αναγέννηση του F-86D «51-6168» του Αεροπορικού Φυλάκίου Αγρινίου. Θυμίζουμε ότι το συγκεκριμένο Sabre Dog είναι κάτοχος παγκόσμιου ρεκόρ ταχύτητας (ΠΔΔ 393, 2/2019) και θα έπρεπε εδώ και καιρό να βρίσκεται ήδη στο Μουσείο της Πολεμικής Αεροπορίας ως μνημείο παγκόσμιας αεροπορικής κληρονομιάς. Μια τέτοια δεξαμενή απαρτίων θα μπορούσε να αποδώσει ίσως ακόμη ένα F-86D, αν συνδυαστεί με το έτερο ομοίωτου αεροσκάφος στο Αγρίνιο, το «51-6234». Τα παραπάνω φυσικά ισχύουν και για το κατατομημένο F-84F «52-6824» που διαθέτει εκτινασσόμενο κάθισμα και ένα «άψογο» σύστημα ηνδάλων διεύθυνσης και ύψους-βάθους, ιδανικό για κάποια

σχέδια εργασίας του Μουσείου της ΠΑ.

Αυτό που προέχει είναι ο άμεσος σχεδιασμός και εφαρμογή μέτρων φροντίδας και προστασίας του αεροπορικού υλικού που ύστερα από κάποια χρόνια θα προσφέρει στο Μουσείο τη δυνατότητα παρουσίασης μοναδικών αεροπορικών εκθεμάτων. Από εμάς εξαρτάται να δημιουργήσουμε **σήμερα** τις προϋποθέσεις που θα οδηγήσουν στο επιθυμητό αποτέλεσμα αύριο. Σε αντίθετη περίπτωση τα πάντα θα χαθούν από την αναβλητικότητα, την αδιαφορία και την ιστορική αμάθειά μας.

Η Μονάδα της ΠΑ στο Αγρίνιο μετά την υποβάθμισή της σε Αεροπορικό Φυλάκιο έπαιξε να είναι επισκέψιμη για το ευρύ κοινό, ήδη από τον εορτασμό της ΠΑ τον Νοέμβριο του 2014. Έτσι, η ΜΥ/ΦΒ Ακτίον αποτελεί τον μοναδικό πηλόν «πνεύμονα» της Πολεμικής Αεροπορίας στη Λιτική Στερεά Ελλάδα και Ήπειρο. Θεωρώντας ως δεδομένο ότι η ΠΑ ενδιαφέρεται σοβαρά για τη δημόσια εικόνα και προβολή της, θα προτείνουμε τη δημιουργία στο Άκτιο μιας συλλογής ιστορικών αεροσκαφών.

Με αυτόν τον τρόπο η ΜΥ/ΦΒ Ακτίον θα κάνει πολύ θελητική και πραγματικά ενδιαφέρουσα την επίσκεψη στις εγκαταστάσεις της, ειδικά μαθητών αιού την ευρύτερη περιοχή. Αν μάλιστα η συλλογή ιστορικών αεροσκαφών συνδυαστεί κατά τον ετήσιο εορτασμό της ΠΑ με την παρουσία κάποιου E-3A και Erieye EMB-145 AFW&C, ίσως με παράλληλη επίδειξη της Ομάδας ZEYΣ (F-16C) ή της Ομάδας ΔΑΙΔΑΛΟΣ (T-6A), το Αεροδρόμιο Ακτίου θα αποτελέσει έναν ακαταμάχητο πόλο έλξης για κάθε φίλο της Αεροπορίας σε Ελλάδα και εξωτερικό. Αεροπλάνα που μπορούν δυναμικά να ενταχθούν στη συλλογή είναι

ΙΣΤΟΡΙΑ | Άκτιο, εκτίθε ενεργείας αεροσκάφη

τα: F-104G Starfighter, A-7H και TA-7H Corsair από το Αεροπορικό Φυλάκιο Αγρινίου, F-5A Freedom Fighter από την 1131IM και T-2E Buckeye από την 120ΠΕΑ. Τη συλλογή μπορεί επίσης να εμπλουτίσει και το F-84F Thunderstreak που εκτίθεται στο ΚΕΔΑ Ακτίου. Όλα τους θα μπορούν να προστατεύονται εντός των υπάρχοντων καταφυγίων κατά τα πρότυ-

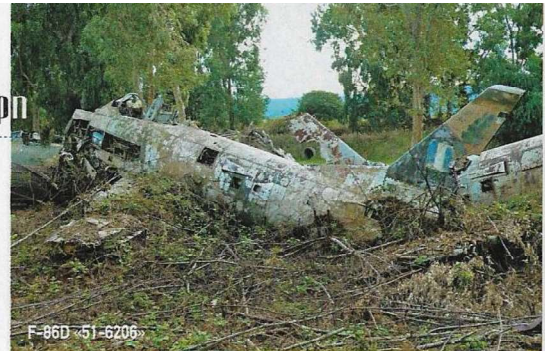

Εκτινασόμενο κάθισμα Martin Baker Mk.GQ-7 (A) από F/TF/RF-104G Starfighter.

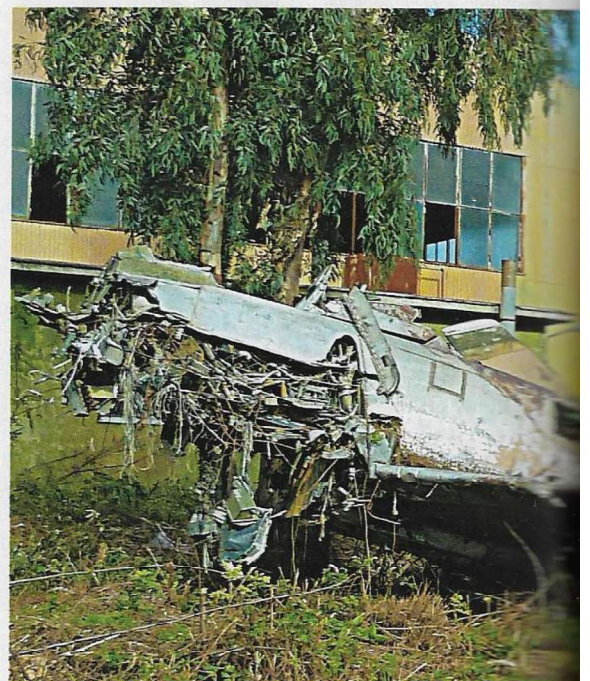
Αεροκινητήρας Wright J65-W-7-D από F-84F και data plate

98 ► 07/2019

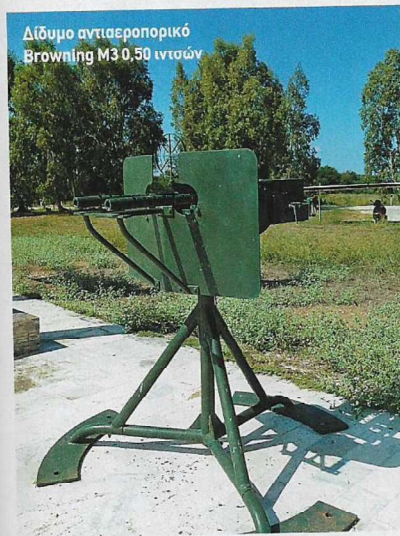
πα του F.1CG και του RF-4E και να εκτίθενται μόνο κατά τον τριήμερο εορτασμό της ΠΑ. Θα μπορούσε επίσης η συλλογή να είναι επισκέψιμη όλο τον χρόνο, ύστερα βέβαια από συνεννόηση με τη Μονάδα. Με αυτόν τον τρόπο θα προσφέρει αεροπορικές συγκινήσεις σε όλη την περιοχή της Δυτικής Ελλάδας, έχοντας παράλληλα θετικό αντίκτυπο στην τοπική οικονομία.

Κατά την άποψή μας όλα τα παραπάνω είναι εφικτά, αρκεί να υπάρξει διάθεση για ρηξικέλευστες αποφάσεις και άμεση δράση. **ΠΕΔ**

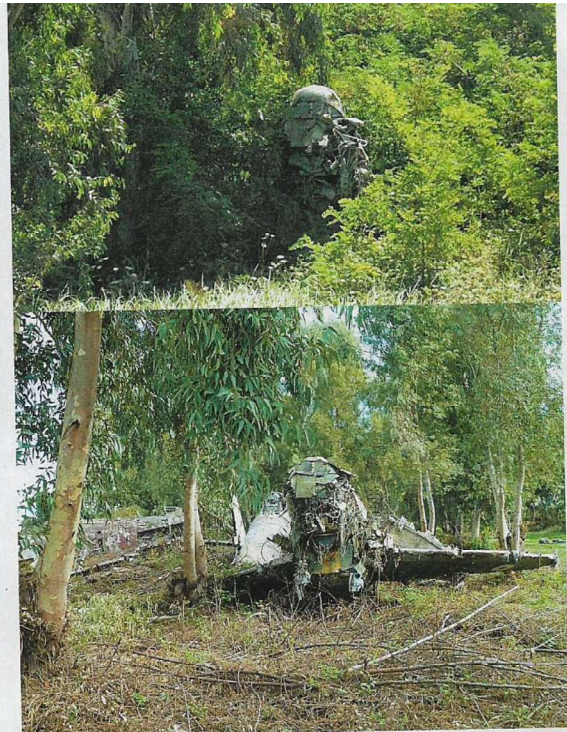

Αντιαεροπορικά πυροβόλα BOFORS των 40 mm

Δίδυμο αντιαεροπορικό
Browning M3 0.50 ιντσών

Η περιοχή των F-86D τον Αύγουστο του 2010 και τον Νοέμβριο του 2018.

Εκτός ενεργείας αεροσκάφη στη ΜΥ/FOB ΑΚΤΙΟΝ

North American F-86D Sabre Dog	Republic F-84F Thunderstreak	Dassault Mirage F1CG
51-6149	52-6540	131
51-6206	52-6824	McDonnell Douglas RF-4E Phantom II
51-8297	53-6689	69-7508
51-8366	53-7175	

